

Nowiny Rzeszowskie

ORGAN KW POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok IV Nr 24 (823) Rzeszów, poniedziałek 26 stycznia 1952 r. Wyd. A Cena 15 gr

Komunikat PKPG
o wykonaniu
Wzrostowego Planu
Gospodarczego
w roku 1951
podajemy na str. 7-8

**PROJEKT
KONSTYTUCJI
Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej**
podajemy na str. 3, 4, 5 i 6-8

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

stanie się orężem i sztandarem w walce o całkowite wyzwolenie człowieka
o utrwalenie pokoju i zwycięstwo socjalizmu

Przemówienie Prezydenta RP Bolesława Bieruta zamykające trzecie posiedzenie Komisji Konstytucyjnej w dniu 23 bm.

Zakończyliśmy pierwszy, wstępny etap prac nad projektem nowej Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Obecnie projekt ten wchodzi na tory dyskusji ogólnonarodowej.

Jakie zadania mamy w tym okresie do spełnienia? Są to zadania niezwykle ważne i odpowiedzialne.

Winnymy jak najczynniej włączyć się do akcji uświadamiania masom pracującym — jak wielką, przełomową, historyczną treść zawiera w sobie projekt nowej Konstytucji, jakie znaczenie ma on dla całego narodu.

Konstytucja jest dokumentem o zasadniczym znaczeniu, ustala bowiem podstawowe zasady ustroju społecznego i państwowego, — zasady, którymi kieruje się naród i państwo. Ujmuje ona prawa zasadnicze w formie niezwykle zwartych, ścisłych, nader zwięzłych artykułów Konstytucji.

Podstawowym więc zadaniem dyskusji ogólnonarodowej jest spopularyzowanie, wyjaśnienie najszerszym masom olbrzymiej wagi i rewolucyjnej treści politycznej i społecznej, która zawarta jest w każdym artykule projektu Konstytucji i zwłaszcza w całości tego dokumentu.

Czym jest w istocie swój ten projekt Konstytucji, czym winna stać się dla narodu nowa Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej?

Nowa Konstytucja ma być ujęta w formę powszechnego prawa wielką kartą zwycięskich osiągnięć i utrwalonych na zawsze zdobyczy społecznych polskiego ludu pracującego, który stał się rzeczywistym gospodarzem swego kraju, jedynym i wolnym twórcą losów narodu, gwarantem jego rosnącej siły, niezawodną ostoją jego wielkiej przyszłości. W suchych na pozór artykułach projektu Konstytucji zawarty jest w istocie ogólny wynik i bilans wiekowej historii walk klasowych i wyzwoleniwczych polskich mas ludowych, którym na przestrzeni ostatnich 70 lat przodowała polska klasa robotnicza, — walk długich i ciężkich, ale uwieńczonych

zyciem. Od rozpaczliwych walk i buntów chłopskich, od walk najwzięlejszych i postępowych ludzi z ciemnotą i reakcją, od Konstytucji 3 maja 1791 r.,

konstytucji nie urzeczywistnionej, której pamięć mimo to w ciągu półtora wieku naród czcił jako pierwszy wyłom — nikt jeszcze i niepewny, — ale podważający tyranję przywilejów magnacko-szlacheckich — cią-

gnie się poprzez okres międzywojenny i okres okupacji hitlerowskiej, usłana setkami tysięcy ofiar spośród najlepszych, duża, znojna, pełna bohaterstwa i poświęcenia droga walki o wolność, o prawa dla ludu, o władzę ludu.

Nowa Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stanowić będzie dla narodu wielką kartę zwycięstwa w tej walce o wyzwolenie narodowe i społeczne, o zrzućcenie kajdan obcej niewoli, o zrzućcenie kajdan kapitalizmu, o sprawiedliwość społeczną, o socjalizm.

Naszym zadaniem — członków Komisji Konstytucyjnej oraz wszystkich produjących działaczy i bojowników społecznych — jest uświadomić tę drogę, tę walkę i to zwycięstwo masom pracującym i całemu narodowi w okresie obecnej dyskusji ogólnonarodowej, aby ta wielka karta zdobyczy ludu polskiego stała się ich nieodłączną własnością, aby podniosła na wyższy szczebel ich świadomość narodową i społeczną.

Poniemy więc projekt Konstytucji w masę, wyjaśnimy jego wielką, przełomową treść całemu narodowi, aby został przez naród przyjęty jako jego prawo najwyższe, — prawo narodu wolnego i zwycięskiego, prawo narodu przekształcającego swe życie i swoją historię w imię pomysłowości własnej, w imię pomysłowości wszystkich narodów.

Niech nowa Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, przyjęta i zatwierdzona przez naród polski, stanie się orężem i sztandarem w dalszej naszej walce o całkowite wyzwolenie człowieka, o utrwalenie pokoju, o zwycięstwo socjalizmu!

Masy pracujące Rzeszowa obchodzą 10 rocznicę powstania PPR

W dniu 26 bm. odbyła się w Domu Kultury uroczysta akcja na okazję 10. rocznicy powstania Polskiej Partii Robotniczej. Wielką salę Domu Kultury wypełniły do ostatniego miejsca ludzie pracy naszego miasta. Nad przedmym widnie napis: „Wielka PPR o jedynym polskim frontie, o jedynym klasie robotniczej stała się kamieniem węgielnym władzy ludowej w Polsce” (B. Bierut). W głębi, na tle czerwieni widnie portrety organizatorów PPR i nieustraszonego bojownika o wyzwolenie narodowe i społeczne — Marceliego Nowotki, Pawła Fiedera, Małgorzaty Formalskiej oraz przewodniczącego PZPR — Bolesława Bieruta.

Orkiestra gra Międzynarodówkę i hymn państwowy — akademie zagaja sekretarz KM PZPR tow. Plaszczyk, poczyn zbierają czerpa pamięć poległych w walce a faszystom chwila milczenia.

Przewodniczący akademii proponuje skład prezydium, do którego przy okazyjach zebrań zostali wybrani:

Tow. Jan Plaszczyk — I sekretarz KW PZPR Adam Cudber — sekretarz KW do spraw org., Jan Rogowski — sekretarz KW do spraw ekonom. Bolesław Geraga — przewodniczący Wojewódzkiej Rady Na-

(Ciąg dalszy na str. 2)

Uchwała Komisji Konstytucyjnej

w sprawie ogólnonarodowej dyskusji nad projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

WARSZAWA. Sejm Ustawodawczy, powołując Komisję Konstytucyjną, postanowił w najszerszym zakresie zapewnić udział w dyskusji nad projektem Konstytucji ludowi pracującemu miast i wsi, wszystkim obywatelom, całemu narodowi.

Projekt Konstytucji, to projekt ustawy zasadniczej naszego państwa, w którym cała władza należy do ludu pracującego miast i wsi. Konstytucja mieć będzie ogromne znaczenie dla dalszego umocnienia i rozwoju osiągniętych przez polski lud budującego socjalizm — dla dalszego zespolenia naszego narodu — dla utrwalenia niepodległości i suwerenności naszego państwa ludowego i zwiększenia jego wkładu w dzieło utrwalenia pokoju na całym świecie. Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej niewątpliwie stanie się przedmiotem najwyższego, bezpośredniego zainteresowania najszerszych mas ludowych, które

ranków dla przeprowadzenia sesji, ogólnonarodowej dyskusji, a w szczególności dla zgłoszenia przez obywateli wniosków, poprawek i uwag, uchwała, co następuje:

1 Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, ogłoszony będzie w dniu 27 stycznia 1952 r.

2 Dyskusja ogólnonarodowa nad ogłoszonym projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej trwać będzie od dnia ogłoszenia projektu do dnia 6 kwietnia 1952 r.

3 Wnioski, poprawki i uwagi do projektu Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mogą być zgłaszane przez obywateli w ciągu całego okresu trwania dyskusji ogólnonarodowej nad projektem:

a) Bezpośrednio do Komisji Konstytucyjnej (adres: Warszawa, Sejm Ustawodawczy, ul. Wielka).

b) Do prezydiów rad narodo-

wych gminnych, dzielnicowych, miejskich, powiatowych, wojewódzkich lub

c) Do redakcji dzienników i czasopism oraz do Polskiego Radia.

4 Prezydium rad narodowych, redakcje dzienników i czasopism oraz „Polskie Radio” przesyłać będą otrzymane od obywateli wnioski, poprawki i uwagi do Komisji Konstytucyjnej, która je rozpatrzy w dalszym toku swoich prac.

• • •

Komisja Konstytucyjna wyraża głębokie przekonanie, że najszerszy udział mas pracujących w ogólnonarodowej dyskusji nad projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przyczyni się do wzmocnienia świadomości i przyswojenia sobie przez miliony obywateli zasad nowej Konstytucji, która będzie wyrazem woli narodu i prawem najwyższym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

KONSTYTUCJA

Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Projekt uchwalony dnia 23 stycznia 1952 r. przez Komisję Konstytucyjną

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest republiką ludu pracującego.

Polska Rzeczpospolita Ludowa nawiązuje do najszczytniejszych postępowych tradycji Narodu Polskiego i urzeczywistnia idee wyzwolenie mas pracujących.

Polski lud pracujący pod przewodnictwem bohaterskiej klasy robotniczej, opierając się na sojuszu robotniczo-chłopskim walczył dziesiątki lat o wyzwolenie z niewoli narodowej, narzuconej przez pruskich, austriackich i rosyjskich zaborców-kolonizatorów, tak samo jak walczył o zniesienie wyzysku polskich kapitalistów i obszarników.

W okresie okupacji Naród Polski toczył nieustępliwą, bohaterską walkę z krwawym najazdem hitlerowskim. Historyczne zwycięstwo Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich nad faszyzmem wyzwoliło ziemie polskie, umożliwiło polskiemu ludowi pracującemu zdobycie władzy i stworzyło warunki narodowego odrodzenia Polski w nowych, sprawiedliwych granicach. Na wieczne czasy powróciły do Polski Ziemie Odzyskane.

Wcielając w życie wiekopomne wskazania Manifestu z dnia 22 lipca 1944 r. i rozwijając jego zasady programowe, władza ludowa — dzięki ofiarnym i twórczym wysiłkom polskiego ludu pracującego, w walce z zaciekłym oporem rozbitek starego ustroju obszarniczo-kapitalistycznego — dokonała wielkich przeobrażeń społecznych. W wyniku rewolucyjnych walk i przemian obalona została władza kapitalistów i obszarników, utrwaliło się państwo demokracji ludowej, kształtuje się i umacnia nowy ustrój społeczny, odpowiadający interesom i dążeniom najszerzych mas ludowych.

Zasady prawne tego ustroju ustanawia Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Podstawę obecnej władzy ludowej w Polsce stanowi sojusz klasy robotniczej z chłopstwem pracującym. W sojuszu tym rola kierownicza należy do klasy robotniczej jako przodującej klasy społeczeństwa, opierającej się na rewolucyjnym dorobku polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego, na historycznych doświadczeniach zwycięskiego budownictwa socjalistycznego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, pierwszym państwie robotników i chłopów.

Wypełniając wolę Narodu Polskiego i zgodnie ze swym powołaniem — Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej uchwała uroczystie niniejszą Konstytucję, jako ustawę zasadniczą, którą Naród Polski i wszystkie organy władzy polskiego ludu pracującego kierować się winny w celu:

umacniania państwa ludowego jako podstawowej siły, zapewniającej najpełniejszy rozkwit Narodu Polskiego, jego niepodległość i suwerenność, przyspieszenia rozwoju politycznego, gospodarczego i kulturalnego Ojczyzny oraz wzrostu jej sił,

pogłębiania uczuć patriotycznych, jedności i zwartości Narodu Polskiego w walce o dalsze polepszenie stosunków społecznych, o całkowite zniesienie wyzysku człowieka przez człowieka, o urzeczywistnienie wielkich idei socjalizmu,

zacieśniania przyjaźni i współpracy między narodami, opartych na sojuszu i braterstwie, które łączą dziś Naród Polski z miłującymi pokój narodami świata w dążeniu do wspólnego celu: uniemożliwienia agresji i utrwalenia pokoju światowego.

Rozdział 1.

Ustrój polityczny

Art. 1.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa jest państwem demokracji ludowej.

2. W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej władza należy do ludu pracującego miast i wsi.

Art. 2.

1. Lud pracujący sprawuje władzę państwową przez swych przedstawicieli, wybieranych do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i do rad narodowych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym.

2. Przedstawiciele ludu w Sejmie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w radach narodowych są odpowiedzialni przed swymi wyborcami i mogą być przez nich odwoływani.

Art. 3.

Polska Rzeczpospolita Ludowa:

1) stoi na straży zdobyczy polskiego ludu pracującego

cego miast i wsi, zabezpiecza jego władzę i wolność przed siłami wrogimi ludowi,

2) zapewnia rozwój i nieustanny wzrost sił wytwórczych kraju przez jego uprzemysłowienie, przez likwidację zacofania gospodarczego, technicznego i kulturalnego,

3) organizuje gospodarkę planową, opierając się na przedsięwzięciach, stanowiących własność społeczną,

4) ogranicza, wypiera i likwiduje klasy społeczne, żyjące z wyzysku robotników i chłopów,

5) zabezpiecza stały wzrost dobrobytu, zdrowotności i poziomu kulturalnego mas ludowych,

6) zapewnia wszechstronny rozwój kultury narodowej.

Art. 4.

1. Prawa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej są wrażliwe interesów i woli ludu pracującego.

2. Ścisłe przestrzeganie praw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest podstawowym obowiązkiem każdego organu państwa i każdego obywatela.

3. Wszystkie organy władzy i administracji państwowej, działają na podstawie przepisów prawa.

Art. 5.

Wszystkie organy władzy i administracji państwowej operują się w swej działalności na świadomym, czynnym współdziałaniu najszerzych mas ludowych i obowiązane są:

1) zdawać narodowi sprawę ze swej działalności,

2) uważnie rozpatrywać i uwzględniać słuszne wnioski, zażalenia i życzenia obywateli w myśl obowiązujących ustaw,

3) wyjaśniać masom pracującym zasadnicze cele i wytyczne polityki władzy ludowej w poszczególnych dziedzinach działalności państwowej, gospodarczej i kulturalnej.

Art. 6.

Siły zbrojne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stoją na straży suwerenności i niepodległości Narodu Polskiego, jego bezpieczeństwa i pokoju.

Rozdział 2.

Ustrój społeczno-gospodarczy

Art. 7.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa, opierając się na społecznych środkach produkcji, wymiany, komunikacji i kredytu, rozwija życie gospodarcze i kulturalne kraju na podstawie narodowego planu gospodarczego, w szczególności przez rozbudowę państwowego przemysłu socjalistycznego, rozstrzygającego czynnika w przekształcaniu stosunków społeczno-gospodarczych.

2. Państwo posiada monopol handlu zagranicznego.

3. Zasadniczym celem planowej polityki gospodarczej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest stały rozwój sił wytwórczych kraju, nieustanne podnoszenie poziomu życiowego mas pracujących, umacnianie siły, obronności i niezależności Ojczyzny.

Art. 8.

Mienie ogólnonarodowe: złoża mineralne, wody, lasy państwowe, kopalnie, drogi, transport kolejowy, wodny i powietrzny, środki łączności, banki, państwowe zakłady przemysłowe, państwowe gospodarstwa rolne i państwowe ośrodki maszynowe, państwowe przedsiębiorstwa handlowe, przedsiębiorstwa i urzędy komunalne — podlega szczególnej trosce i opiece państwa oraz wszystkich obywateli.

Art. 9.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa planowo wzmacnia spójność gospodarczą między miastem i wsią na podstawie braterskiej współpracy robotników i chłopów.

2. W tym celu Polska Rzeczpospolita Ludowa za-

pewnia nieustanny wzrost produkcji przemysłu państwowego, służącej wszechstronnemu zaspokojeniu potrzeb wytwórczych i konsumpcyjnych ludności wiejskiej. Jednocześnie planowo wpływając na stały wzrost towarowej produkcji rolniczej, która zaopatruje przemysł w surowce, a ludność miejską w żywność.

Art. 10.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa otacza opieką indywidualne gospodarstwa rolne pracujących chłopów i udziela im pomocy — w celu ochrony przed wyzyskiem kapitalistycznym, zwiększenia produkcji, podwyższenia poziomu rolniczo-technicznego oraz podniesienia ich dobrobytu.

2. Polska Rzeczpospolita Ludowa udziela szczególnego poparcia i wszechstronnej pomocy powstającym na zasadzie dobrowolności rolniczym, spółdzielniom produkcyjnym — jako formom gospodarki zespołowej. Dzięki zastosowaniu metod najbardziej wydajnej wspólnej uprawy i mechanizacji pracy gospodarka zespołowa umożliwia pracującym chłopom osiągnięcie przełomu w produkcji i jest środkiem do całkowitego usunięcia wyzysku na wsi oraz do szybkiego i znacznego podniesienia jej dobrobytu i kultury.

3. Głównymi formami poparcia i pomocy państwa dla rolniczych spółdzielni produkcyjnych są: państwowe ośrodki maszynowe, dające możliwość stosowania nowoczesnej techniki, oraz tanie kredyty państwowe.

Art. 11.

Polska Rzeczpospolita Ludowa popiera rozwój róż-

nych form ruchu spółdzielczego w mieście i na wsi oraz udziela mu wszechstronnej pomocy w wypełnianiu jego zadań, a własności spółdzielczej jako własności społecznej zapewnia szczególną opiekę i ochronę.

Art. 12.

Polska Rzeczpospolita Ludowa uznaje i ochrania na podstawie obowiązujących ustaw indywidualną własność i prawo dziedziczenia ziemi, budynków, i innych środków produkcji chłopów, rzemieślników i chałupników.

Art. 13.

Polska Rzeczpospolita Ludowa poręcza całkowitą ochronę oraz prawo dziedziczenia własności osobistej obywateli.

Art. 14.

1. Praca jest prawem, obowiązkiem i sprawą honoru każdego obywatela. Pracą swoją, przestrzeganiem dyscypliny pracy, współzawodnictwem pracy i doskonaleniem jej metod lud pracujący miast i wsi wzmacnia siłę i potęgę Ojczyzny, podnosi dobrobyt narodu i przyspiesza całkowite urzeczywistnienie ustroju socjalistycznego.

2. Przewodnicy pracy otoczeni są powszechnym szacunkiem narodu.

3. Polska Rzeczpospolita Ludowa coraz pełniej wprowadza w życie zasadę: „od każdego według jego zdolności, każdemu według jego pracy”.

Rozdział 3.

Naczelnne organy władzy państwowej

Art. 15.

1. Najwyższym organem władzy państwowej jest Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Sejm jako najwyższy wyraziciel woli ludu pracującego miast i wsi urzeczywistnia suwerenne prawa narodu.

3. Sejm uchwała ustawy oraz sprawuje kontrolę nad działalnością innych organów władzy i administracji państwowej.

Art. 16.

1. Posłów na Sejm wybierają obywatele według okręgów wyborczych w stosunku: jeden poseł na 60.000 mieszkańców.

2. Ważność wyboru posła stwierdza Sejm.

3. Poseł nie może być pociągnięty do odpowiedzialności sądowej ani aresztowany bez zgody Sejmu, a w okresie kiedy Sejm nie obraduje — bez zgody Rady Państwa.

Art. 17.

1. Sejm obraduje na sesjach. Sesje Sejmu zwołuje Rada Państwa, co najmniej dwa razy do roku. Rada Państwa obowiązana jest zwołać sesję również na pisemny wniosek jednej trzeciej ogólnej liczby posłów.

2. Pierwsza sesja nowoobranego Sejmu powinna być zwołana w ciągu miesiąca od dnia wyborów.

Art. 18.

1. Sejm wybiera ze swego grona Marszałka, wice-marszałków i komisje.

2. Marszałek lub w jego zastępstwie wice-marszałek kieruje obradami i czuwa nad tokiem prac Sejmu.

3. Obrady Sejmu są jawne. Sejm może uchwalić tajność obrad, jeżeli wymaga tego dobro państwa.

4. Porządek prac Sejmu, rodzaj i liczbę komisji określa regulamin, uchwalony przez Sejm.

Art. 19.

1. Sejm uchwała narodowe plany gospodarcze na okresy kilkuletnie.

2. Sejm uchwała corocznie budżet państwa.

Art. 20.

1. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje Radzie Państwa, Rządowi i posłom.

2. Ustawy, uchwalone przez Sejm, podpisują Prze-

wodniczący Rady Państwa i jej Sekretarz. Ogłoszenie ustawy w Dzienniku Ustaw zarządza Przewodniczący Rady Państwa.

Art. 21.

Sejm może wyłonić komisję dla zbadania określonej sprawy. Uprawnienia i tryb działania komisji ustala Sejm.

Art. 22.

Prezes Rady Ministrów lub poszczególni ministrowie obowiązani są do udzielenia w ciągu siedmiu dni odpowiedzi na interpelację posła.

Art. 23.

1. Sejm jest wybierany na okres lat czterech.
2. Postanowienie o zarządzeniu wyborów do Sejmu uchwała Rada Państwa nie później niż na miesiąc przed upływem kadencji Sejmu, wyznaczając datę wyborów na dzień wolny od pracy, przypadający w ciągu dwóch miesięcy po upływie kadencji Sejmu.

Art. 24.

1. Sejm wybiera na pierwszym posiedzeniu Radę Państwa w składzie:

Przewodniczący Rady Państwa,
dwaj zastępcy Przewodniczącego,
Sekretarz Rady Państwa,
jedenastu członków.

2. Marszałek i wice-marszałkowie mogą być wybrani do Rady Państwa jako zastępcy Przewodniczącego lub członkowie.

3. Po upływie kadencji Sejmu Rada Państwa działa aż do wyboru Rady Państwa przez nowoobraną Sejm.

Art. 25.

1. Do zakresu działania Rady Państwa należy:

- 1) zarządzanie wyborów do Sejmu,
- 2) zwoływanie sesji Sejmu,
- 3) wykonywanie inicjatywy ustawodawczej,
- 4) ustalanie powszechnie obowiązującej wykładni ustaw,
- 5) wydawanie dekretów z mocą ustaw,
- 6) mianowanie i odwoływanie pełnomocnych przedstawicieli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w innych państwach,
- 7) przyjmowanie listów uwierzytelniających i odwo-

lujących akredytowanych przy Radzie Państwa przedstawicieli dyplomatycznych innych państw.

8) ratyfikacja i wypowiedzanie umów międzynarodowych.

9) obsadzanie stanowisk cywilnych i wojskowych, przewidzianych ustawami,

10) nadawanie orderów, odznaczeń i tytułów honorowych,

11) stosowanie prawa łaski,

12) wykonywanie innych funkcji, przewidzianych dla Rady Państwa w Konstytucji lub przekazanych jej przez osobne ustawy.

2. Rada Państwa podlega w całej swojej działalności Sejmowi.

3. Rada Państwa działa na zasadzie kolegiałności.

4. Radę Państwa reprezentuje Przewodniczący lub jego zastępca.

Art. 26.

1. W okresach między sesjami Sejmu Rada Państwa wydaje dekrety z mocą ustawy. Rada Państwa przedstawia dekrety Sejmowi na najbliższej sesji do zatwierdzenia.

2. Dekrety, wydane przez Radę Państwa, podpisują Przewodniczący Rady Państwa i jej Sekretarz. Ogłoszenie dekretu w Dzienniku Ustaw zarządza Przewodniczący Rady Państwa.

Art. 27.

Rada Państwa sprawuje zwierzchni nadzór nad terenowymi radami narodowymi. Szczegółowe uprawnienia Rady Państwa w tej dziedzinie określa ustawa.

Art. 28.

1. Postanowienie o stanie wojny może być powzięte jedynie w razie dokonania zbrojnego napadu na Polską Rzeczpospolitą Ludową albo gdy z umów między-państwowych wynika konieczność wspólnej obrony przeciwko agresji. Postanowienie takie uchwała Sejm, a gdy Sejm nie obraduje — Rada Państwa.

2. Rada Państwa może wprowadzić stan wojenny na części lub na całym terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jeżeli wymaga tego wzgląd na obronność lub bezpieczeństwo państwa. Z tych samych powodów Rada Państwa może ogłosić częściową lub powszechną mobilizację.

Rozdział 4.

Naczelnne organy administracji państwowej

Art. 29.

1. Sejm powołuje i odwołuje Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Radę Ministrów lub poszczególnych jej członków.

2. W okresach między sesjami Sejmu Rada Państwa na wniosek Prezesa Rady Ministrów powołuje i odwołuje członków Rady Ministrów. Rada Państwa przedstawia swoją uchwałę Sejmowi na najbliższej sesji do zatwierdzenia.

Art. 30.

1. Rada Ministrów jest naczelnym wykonawczym i zarządzającym organem władzy państwowej.

2. Rada Ministrów odpowiada i zdaje sprawę ze swojej działalności przed Sejmem, a gdy Sejm nie obraduje — przed Radą Państwa.

Art. 31.

W skład Rady Ministrów wchodzi:
Prezes Rady Ministrów jako jej przewodniczący.

wiceprezesa Rady Ministrów, ministrów, przewodniczący określonych w ustawie komisji i komitetów, sprawujących funkcje naczelnnych organów administracji państwowej.

Art. 32.

Rada Ministrów:

- 1) koordynuje działalność ministerstw i innych podległych sobie organów oraz nadaje kierunek ich pracy,
- 2) uchwała corocznie i przedstawia Sejmowi projekt budżetu państwa, uchwała i przedstawia Sejmowi projekt narodowego planu gospodarczego na okres kilkuletni,
- 3) uchwała roczne narodowe plany gospodarcze,
- 4) zapewnia wykonanie ustaw,
- 5) czuwa nad wykonaniem budżetu i narodowego planu gospodarczego,
- 6) zapewnia ochronę porządku publicznego, interesów państwa i praw obywateli,

7) na podstawie ustaw i w celu ich wykonania wydaje rozporządzenia, podejmuje uchwały oraz czuwa nad ich wykonaniem,

8) sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie stosunków z innymi państwami,

9) sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie obronności kraju i organizacji sił zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz określa corocznie kontyngent obywateli, powoływanych do czynnej służby wojskowej,

10) kieruje pracą prezydium rad narodowych.

Art. 33.

1. Ministrowie kierują określonymi działaniami administracji państwowej. Zakres działania ministrów określają ustawy.

2. Ministrowie wydają na podstawie ustaw i w celu ich wykonania rozporządzenia i zarządzenia.

3. Rada Ministrów może uchylić rozporządzenie lub zarządzenie, wydane przez ministra.

Rozdział 5.

Terenowe organy władzy państwowej

Art. 34.

1. Organami władzy państwowej w gminach, miastach, dzielnicach większych miast, powiatach i województwach są rady narodowe.

2. Rady narodowe wybierane są przez ludność na okres lat trzech.

Art. 35.

Rady narodowe wyrażają wolę ludu pracującego oraz rozwijają jego inicjatywę tworzącą i aktywną w celu pomnażania sił, dobrobytu i kultury narodu.

Art. 36.

Rady narodowe umacniają więź władzy państwowej z ludem pracującym miast i wsi, przyciągając coraz szersze rzesze ludzi pracy do udziału w rządzeniu państwem.

Art. 37.

Rady narodowe kierują w swoim zakresie działalnością gospodarczą, społeczną i kulturalną, włączając potrzeby terenu z zadaniami ogólnopaństwowymi.

Art. 38.

Rady narodowe troszczą się stale o codzienne potrzeby i interesy ludności, zwalczając wszelkie przejawy sa-

mowoli i biurokratycznego stosunku do obywatela, sprawują i rozwijają kontrolę społeczną działalności urzędów, przedsiębiorstw, zakładów i instytucji.

Art. 39.

Rady narodowe dbają o utrzymanie porządku publicznego i czuwają nad przestrzeganiem praworządności ludowej, ochraniają własność społeczną, zabezpieczają prawa obywateli, współdziałają w umacnianiu obronności państwa.

Art. 40.

Rady narodowe wykorzystują wszelkie zasoby i możliwości terenu, dla jego wszechstronnego rozwoju gospodarczego i kulturalnego, dla coraz lepszego zaspokajania potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia i usług oraz dla rozbudowy instytucji i urządzeń komunalnych, oświatowych, kulturalnych, sanitarnych i sportowych.

Art. 41.

Rady narodowe uchwalają terenowe plany gospodarcze oraz budżety terenowe.

Art. 42.

1. Rady narodowe obradują na sesjach.
2. Organami wykonawczymi i zarządzającymi rad narodowych są wybierane przez nie prezydja.

3. Prezydium rady narodowej podlega radzie narodowej, która je wybiera, oraz prezydium rady narodowej wyższego stopnia.

Art. 43.

Rady narodowe powołują komisje dla poszczególnych dziedzin swojej działalności. Komisje rad narodowych utrzymują stałą i ścisłą więź z ludnością, mobilizują ją do współdziałania w realizacji zadań rady, wykonują z ramienia rady kontrolę społeczną oraz występują z inicjatywą wobec rady i jej organów.

Art. 44.

1. Rada narodowa uchyla uchwały rady niższego stopnia lub jej prezydium, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem lub niezgodna z zasadniczą linią polityki państwa.

2. Prezydium rady narodowej może zawiesić wykonanie uchwały rady narodowej niższego stopnia i przedstawić sprawę do rozstrzygnięcia na najbliższym posiedzeniu swojej rady narodowej.

Art. 45.

Szczegółowy skład oraz zakres i tryb działalności rad narodowych i ich organów określa ustawa.

Rozdział 6. Sąd i prokuratura

Art. 46.

1. Wymiar sprawiedliwości w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej sprawują: Sąd Najwyższy, sądy wojewódzkie i sądy powiatowe.

2. Sądy szczególne mogą być tworzone tylko na podstawie ustawy.

3. Ustrój, właściwość oraz postępowanie sądów określa ustawa.

Art. 47

Sądy wydają wyroki w imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 48.

Sądy stoją na straży ustroju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, ochraniają zdobycze polskiego ludu pracującego, strzegą praworządności ludowej, własności społecznej i praw obywateli, karzą przestępców.

Art. 49.

Rozpoznawanie spraw w sądach i orzekanie, odbywa się z udziałem ławników ludowych z wyjątkiem przypadków, określonych w ustawie.

Art. 50.

1. Sędziowie i ławnicy ludowi są wybierani.

2. Sąd Najwyższy lub poszczególnych jego członków wybiera Rada Państwa na okres lat pięciu.

3. Tryb wyboru oraz kadencje sędziów i ławników sądów wojewódzkich i powiatowych określa ustawa.

4. Tryb powoływania sędziów sądów szczególnych określa ustawa.

Art. 51.

1. Sąd Najwyższy jest naczelnym organem sądowym i sprawuje nadzór nad działalnością wszystkich innych sądów.

2. Zakres i tryb wykonywania nadzoru przez Sąd Najwyższy określa ustawa.

Art. 52.

Sędziowie są niezależni i podlegają tylko ustawom.

Art. 53.

1. Rozpoznawanie spraw przed wszystkimi sądami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, odbywa się jawnie. Ustawa może określić wyjątki od tej zasady.

2. Oskarżonemu poręcza się prawo do obrony z wyboru lub z urzędu.

Art. 54.

1. Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej

Ludowej strzeże praworządności ludowej, czuwa nad ochroną mienia społecznego, zabezpiecza poszanowanie praw obywateli.

2. Prokurator Generalny czuwa w szczególności nad ściganem przestępstw, godzących w ustrój, bezpieczeństwo i niezawisłość Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Zakres i tryb działania Prokuratora Generalnego określa ustawa.

Art. 55.

1. Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej powołuje i odwołuje Rada Państwa.

2. Tryb powoływania i odwoływania prokuratorów podległych Prokuratorowi Generalnemu, jak również zasady organizacji i postępowania organów prokuratury określa ustawa.

3. Prokurator Generalny zdaje sprawę Radzie Państwa z działalności prokuratury.

Art. 56.

Organy prokuratury podlegają Prokuratorowi Generalnemu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w sprawowaniu swych funkcji są niezależne od organów terenowych.

Rozdział 7.

Podstawowe prawa i obowiązki obywateli

Art. 57.

Polska Rzeczpospolita Ludowa, utrwalając i pomnażając zdobycze ludu pracującego, umacnia i rozszerza prawa i wolności obywateli.

Art. 58.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do pracy, tj. prawo do zatrudnienia za wynagrodzeniem według ilości i jakości pracy.

2. Prawo do pracy zapewniają: społeczna własność podstawowych środków produkcji, rozwój wolnego od wyzysku społeczno-społdzielczego ustroju na wsi, planowy wzrost sił wytwórczych, usunięcie źródeł kryzysów ekonomicznych, likwidacja bezrobocia.

Art. 59.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do wypoczynku.

2. Prawo do wypoczynku zapewniają robotnikom i pracownikom umysłowym: ustawowe skrócenie czasu pracy, coroczne płatne urlopy.

3. Organizacja czasów, rozwój turystyki, uzdrowisk, urządzeń sportowych, domów kultury, klubów, świetlic, parków i innych urządzeń wypoczynkowych stwarzają możliwości zdrowego i kulturalnego wypoczynku dla coraz szerszych rzesz ludu pracującego miast i wsi.

Art. 60.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do ochrony zdrowia oraz do pomocy w razie choroby lub niezdolności do pracy.

2. Coraz szerszemu urzeczywistnianiu tego prawa służą:

1) rozwój ubezpieczenia społecznego robotników i pracowników umysłowych na wypadek choroby, starości i niezdolności do pracy oraz rozbudowa różnych form pomocy społecznej,

2) rozwój organizowanej przez państwo ochrony zdrowia ludności, rozbudowa urządzeń sanitarnych i podnoszenie stanu zdrowotnego miast i wsi, szeroka akcja zapobiegania chorobom i ich zwalczania, coraz szersze udostępnianie bezpłatnej pomocy lekarskiej, rozbudowa szpitali, sanatoriów, ambulatoriów, wiejskich ośrodków zdrowia, opieka nad inwalidami.

Art. 61.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do nauki.

2. Prawo do nauki zapewniają w coraz szerszym zakresie:

1) powszechne, bezpłatne i obowiązkowe szkoły podstawowe oraz likwidacja analfabetyzmu,

2) stała rozbudowa szkolnictwa średniego ogólnokształcącego i zawodowego oraz szkolnictwa wyższego,

3) pomoc państwa w podnoszeniu kwalifikacji obywateli, zatrudnionych w zakładach przemysłowych i innych ośrodkach pracy w mieście i na wsi,

4) system stypendiów państwowych, rozbudowa burs, internatów i domów akademickich oraz innych form pomocy materialnej dla dzieci robotników, pracujących chłopów i inteligencji.

Art. 62.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mają prawo do korzystania ze zdobyczy kultury i do twórczego udziału w rozwoju kultury narodowej.

2. Prawo to zapewniają coraz szersze: rozwój i udostępnienie ludowi pracującemu miast i wsi wydawnictw książkowych i prasy, radia, kin, teatrów, muzeów i wystaw, domów kultury, klubów, świetlic, wszechstronne popieranie i pobudzanie twórczości kulturalnej mas ludowych i rozwoju talentów twórczych.

Art. 63.

Polska Rzeczpospolita Ludowa dba o wszechstronny rozwój nauki, opartej na dorobku przodującej myśli

ludzkiej i postępowej myśli polskiej — nauki w służbie narodu.

Art. 64.

Polska Rzeczpospolita Ludowa troszczy się o rozwój literatury i sztuki, wyrażających potrzeby i dążenia narodu, odpowiadających najlepszym postępowym tradycjom twórczości polskiej.

Art. 65.

Polska Rzeczpospolita Ludowa szczególną opieką otacza inteligencję twórczą — pracowników nauki, oświaty, literatury i sztuki oraz pionierów postępu technicznego, racjonalizatorów i wynalazców.

Art. 66.

1. Kobieta w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej ma równe z mężczyzną prawa we wszystkich dziedzinach życia państwowego, politycznego, gospodarczego, społecznego i kulturalnego.

2. Gwarancję równouprawnienia kobiety stanowią:

1) równe z mężczyzną prawo do pracy i wynagrodzenia według zasady „równa płaca za równą pracę”, prawo do wypoczynku, do ubezpieczenia społecznego, do nauki, do godności i odznaczeń, do zajmowania stanowisk publicznych,

2) opieka nad matką i dzieckiem, ochrona kobiety ciężarnej, płatny urlop w okresie przed porodem i po porodzie, rozbudowa sieci zakładów położniczych, żłobków i przedszkoli, rozwój sieci zakładów usługowych i żywienia zbiorowego.

Art. 67.

Małżeństwo i rodzina znajdują się pod opieką i ochroną Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 68.

Polska Rzeczpospolita Ludowa otacza szczególnie troskliwą opieką wychowanie młodzieży i zapewnia jej najszersze możliwości rozwoju.

Art. 69.

1. Obywatele Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej niezależnie od narodowości, rasy i wyznania mają równe prawa we wszystkich dziedzinach życia państwowego, politycznego, gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Naruszenie tej zasady przez jakiegokolwiek bezpośrednie lub pośrednie uprzywilejowanie albo ograniczenie w prawach ze względu na narodowość, rasę czy wyznanie podlega karze.

2. Szerzenie nienawiści lub pogardy, wywoływanie wrażli albo poniżania człowieka ze względu na różnice narodowości, rasy czy wyznania, jest zakazane.

Art. 70.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom wolność sumienia i wyznania. Kościół i inne związki wyznaniowe mogą swobodnie wypełniać swoje funkcje religijne. Nie wolno zmuszać obywateli do niebrania udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych. Nie wolno też nikogo zmuszać do udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych.

2. Kościół jest oddzielony od państwa. Zasady stosunku państwa do kościoła oraz sytuację prawną i majątkową związków wyznaniowych określały ustawy.

3. Nadużywanie wolności sumienia i wyznania dla celów godzących w interesy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest karane.

Art. 71.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom wolność słowa, druku, zgromadzeń i wieców, pochodów i manifestacji.

2. Urzeczywistnieniu tej wolności służy oddanie do użytku ludu pracującego i jego organizacji drukarni, zasobów papieru, gmachów publicznych i sal, środków łączności, radia oraz innych niezbędnych środków materialnych.

Art. 72.

1. W celu rozwoju aktywności politycznej, społecz-

nej, gospodarczej i kulturalnej ludu pracującego miast i wsi Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia obywatelom prawo zrzeszania się.

2. Organizacje polityczne, związki zawodowe, zrzeszenia pracujących chłopów, zrzeszenia spółdzielcze, organizacje młodzieżowe, kobiece, sportowe i obronne, stowarzyszenia kulturalne, techniczne i naukowe, jak również inne organizacje społeczne ludu pracującego — skupiają obywateli dla czynnego udziału w życiu politycznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym.

3. Tworzenie zrzeszeń i udział w zrzeszeniach, których cel lub działalność godzą w ustrój polityczny i społeczny albo w porządek prawny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jest zakazane.

Art. 73.

1. Obywatele mają prawo zwracania się do wszystkich organów państwa ze skargami i zażaleniami.

2. Skargi i zażalenia obywateli powinny być rozpatrywane i załatwiane szybko i sprawiedliwie. Winni przewlekania albo przejawiający bezduszny i biurokratyczny stosunek do skarg i zażaleń obywatelem pociągani będą do odpowiedzialności.

Art. 74.

1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewni obywatelom nietykalność osobistą. Pozbawienie obywatela wolności może nastąpić tylko w przypadkach, określonych ustawą. Zatrzymano powinien być zwolniony, jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania nie doręczono mu postanowienia sądu lub prokuratora o aresztowaniu.

2. Ustawa ochrania nienaruszalność mieszkani i tajemnic korespondencji. Przeprowadzenie rewizji domowej dopuszczalne jest jedynie w przypadkach, określonych ustawą.

3. Przepadek mienia może nastąpić jedynie w przypadkach, przewidzianych ustawą, na podstawie prawomocnego wyroku sądowego.

Art. 75.

Polska Rzeczpospolita Ludowa udziela azylu obywatelom państw obcych, prześladowanym za obronę interesów mas pracujących, walkę o postęp społeczny, działalność w obronie pokoju, walkę narodowo-wyzwoleńczą lub działalność naukową.

Art. 76.

Obywatel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest obowiązany przestrzegać przepisów Konstytucji i ustaw oraz socjalistycznej dyscypliny pracy, szanować zasady współżycia społecznego, wypełniać sumiennie obowiązki wobec państwa.

Art. 77.

1. Każdy obywatel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej obowiązyany jest strzec własności społecznej i umacniać ją jako niewzruszoną podstawę rozwoju państwa, źródło bogactwa i siły Ojczyzny.

2. Osoby, które dokonują sabotażu lub dywersji gospodarczej albo w inny sposób dopuszczają się zamachów na własność społeczną, karane są z całą surowością prawa.

Art. 78.

1. Obrona Ojczyzny jest najwyższym obowiązkiem każdego obywatela.

2. Służba wojskowa jest szacownym obowiązkiem patriotycznym obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 79.

1. Czujność wobec wrogów narodu oraz pilne strzeżenie tajemnicy państwowej jest obowiązkiem każdego obywatela Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Zdrada Ojczyzny: szpiegostwo, osłabianie sił zbrojnych, przejście na stronę wroga — karana jest z całą surowością prawa jako najcięższa zbrodnia.

Komunikat Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w roku 1951

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego ogłosiła komunikaty o wykonaniu NPG na r. 1951 w trzech kwartałach 1951 r. PKPG ogłasza obecnie komunikat o wykonaniu NPG w całym r. 1951 i w związku z tym nie ogłasza odrębnego komunikatu o wykonaniu planu w czwartym kwartale.

Rok 1951 stanowił okres znacznych osiągnięć w realizacji zadań planu 6-letniego, zwłaszcza w dziedzinie przemysłu i budownictwa. Jednocześnie jednak w planu trudności w realizacji stały, wynikające przede wszystkim z niedoładania rolnictwa za

potrzebami związanymi z szybkim tempem socjalistycznego przemysłowania.

Według tymczasowych danych wykonanie Narodowego Planu Gospodarczego w r. 1951 kształtuje się następująco:

I Produkcja przemysłowa

Plan produkcji przemysłu socjalistycznego na rok 1951 wg wartości w cenach niezmiennych został wykonany w 100,8 proc., a wartość produkcji przemysłowej wzrosła o 24,4 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Plan produkcji przemysłu wielkiego i średniego został wykonany w 101,6 proc., a wartość produkcji tego przemysłu wzrosła o 21,2 proc. w porównaniu z r. 1950. Wartość produkcji przemysłu wielkiego i średniego osiągnęła poziom około 270 proc. w porównaniu z r. 1938. Przeciętne zadania planu produkcji przemysłowej na r. 1951, poważnie zwiększone w porównaniu z planem 6-letnim, oznacza osiągnięcie wartości produkcji przemysłowej o 13 proc. więcej niż ustalał zadania planu 6-letniego na rok 1951.

Wykonanie planu produkcji przez przedsiębiorstwa przemysłowe, podległe poszczególnym ministerstwom przedstawia się następująco:

Ministerstwo	proc. wyk. planu	proc. w porównaniu z r. 1950 w proc.	proc. wyk. planu	proc. w porównaniu z r. 1950 w proc.
Ministerstwo Górnicze	102	113	102	113
Ministerstwo Przemysłu Ciepłego	100	121	100	121
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	105	129	105	129
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	103	122	103	122
Ministerstwo Przemysłu Rolnego i Spożywczego	100	121	100	121
Ministerstwo Przemysłu Tłuszczowego i Rzemiosła	115	194	115	194
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Handlu Wewnętrznego	86	109	86	109
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Leśnictwa	107	122	107	122
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Kopalnictwa	95	126	95	126
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Transportu Drogowego i Lotniczego	94	150	94	150
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego	104	258	104	258
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli	114	253	114	253
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Oświaty	96	186	96	186
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Ministerstwa Zdrowia	107	147	107	147

Wykonanie planu produkcji ważniejszych artykułów przemysłowych przedstawia się następująco:

Artykuł	proc. wyk. planu	proc. w porównaniu z r. 1950 w proc.
węgiel kamienny	101	106
koks	101	105
przędziny bawełny	106	146
energia elektryczna	101	101
akumulatory (ACZE)	101	118

W wyniku wzrostu wydajności pracy i zmniejszenia norm zużycia surowców, materiałów pomocniczych i paliwa uzyskano w r. 1951 dalsze poważne obniżenie kosztów własnych. Koszty własne w cenach porównywalnych w zakresie ministerstw prze

mysłowych obniżone zostały łącznie o około 4,6 proc. w porównaniu z r. 1950. Plan obniżki kosztów własnych nie został jednak w całości wykonany, głównie wskutek niewykonania w pełni zadań w dziedzinie obniżenia zużycia materiałowego.

Palac Dziecka w Katowicach, szereg nowych domów kultury, kin miejskich, przedszkoli żłobków itd.

W zakresie niektórych obiektów inwestycyjnych wystąpiły jednak opóźnienia w oddaniu ich do użytku.

Plan produkcji państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych wg wartości na rok 1951 łącznie z dodatkowymi planem ustalonym przez rząd w II kwartale 1951 r. ogółem został

wykonany o około 111 proc. Wartość produkcji państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych wzrosła w tym okresie o około 57 proc. w porównaniu z r. 1950.

Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe podległe Ministerstwu Budownictwa Przemysłowego, wykonały plan produkcji w 122 proc., Ministerstwu Budownictwa Miast i Osiedli w 103 proc.

II Wprowadzenie nowej techniki do przemysłu

Rok 1951 stanowił okres poważnych osiągnięć w dziedzinie wprowadzania nowej techniki do przemysłu a zwłaszcza w zakresie podjęcia produkcji nowych wyrobów przemysłowych, opanowania nowych procesów technologicznych i mechanizacji.

Uruchomiono produkcję wielu nowych nie produkowanych dotychczas wyrobów, a w szczególności: kombinatów węglowych, wrębiarek na podwoziu gąsienicowym, ładowarek „kaczy dziób”, wind wiertniczych dla przemysłu naftowego, szeregu nowych typów obrabiarek jak np. tokarki zataczarki TSP 50, tokarki karu selwicki IKCE 2500, strugarki wzdluzonej 1-stojakowej SWJ 1251 strugarki (dluwnicy) do kół zębatach ZD 6/50, kółłów typu La Monta, maszyn papierniczych, pras mimosrodowych PNS-40 T, wagonów osobowych 66 W, wagonów oarmowybudawczych, platform 6-osobowych 48 W, szeregu nowych typów maszyn rolniczych jak sieńkowiczki ciągników KR 25/300, młociarni BWP, nowych typów stątków: parowóz 4800 DTW, trawlerów 450 DTW, ługrotawlerów 109 W. Uruchomiono montaż samochodów osobowych „Warszawa” oraz samochodów ciężarowych „Lublin”. Podjęto produkcję kwasu siarkowego z krajowych anhydrydów, nowych rodzajów żywie syntetycznych w oparciu o 4-ary iewy surowiec, produkcję polkoks, karbundu, specjalnych elektrod węglowych, włókna sztucznego „Polan” — Gorzów, celulozy wiśniowej, szkła pianowego, cementu szybkoprawnego i wielu innych ważnych dla gospodarki narodowej wyrobów przemysłowych.

Dokonano znacznego postępu w dziedzinie wprowadzania i opanowania nowoczesnych, wysokowydajnych procesów technologicznych oraz w dziedzinie mechanizacji robót ciężkich i pracochłonnych.

Na podstawie wprowadzania nowej techniki osiągnięto poprawę wskaźników techniczno-ekonomicznych. W szczególności w elektrowniach zmniejszono w porównaniu z r. 1950 zużycie węgla na wytworzenie 1 kWh energii elektrycznej o 10 proc., zwiększono stosowanie węgla niskogatun-

kowych i mułu z 80 proc. w 1950 r. do 87 proc. w r. 1951 r. W przemyśle hutniczym stopień wykorzystania czasu kalendarzowego w wielkich piecach wzrósł o 3% w porównaniu z r. 1950, stopień wykorzystania czasu kalendarzowego stalowni martenowskich o 4 proc., mimo niewykonania w pełni zadań planu w tym zakresie, produkcja z 1 m kw. powierzchni trzona pieca na dobę o około 6 proc. stopień wykorzystania czasu kalendarzowego zespołów walcerek o około 3 proc., uzytek produkcji gotowej ze wsadu surowego o około 3 proc. W przemyśle metali nieżelaznych osiągnięto podniesienie uzytku przy przeciętnej produkcji cynku katodowego o 5,5 proc. i obniżenie braków w walczeniach młotki nieżelaznych z 7,2 proc. do 2,3 proc. W przemyśle budowy maszyn ciężkich produkcja na obrabiarkach produkcyjnych wzrosła o 10 proc., w przemyśle motoryzacyjnym o 26 proc., w przemyśle obrabiarek i narzędzi o 15 proc., w przemyśle maszyn rolniczych o 13 proc. W przemyśle odzieżnym uzytek gotowej produkcji ze wsadu metalicznego wzrósł o 4 proc., a braki zmniejszyły się o 13,5 proc. W przemyśle balwaniniowym wydajność na krośno - godzinę wzrosła o około 2 proc. w porównaniu z r. 1950, a udział i gatunku tkanin podniósł się z 68 proc. do 76 proc.

Pomimo osiągnięć w dziedzinie techniki stwierdzić należy, że tempo wprowadzania nowej techniki w niektórych gałęziach przemysłu nie było dostateczne, zwłaszcza w zakresie wprowadzania mechanizacji oraz zgodnego z harmonogramami uruchamiania produkcji nowych wyrobów względnie wykonania prototypów i prób w skali półtechnicznej. Stwierdzić należy również niedostateczną dbałość w niektórych gałęziach gospodarki narodowej o ulepszenie i stosowanie wynalazków i usprawnień oraz przodujących metod pracy.

III Inwestycje i budownictwo

Łączna kwota nakładów inwestycyjnych brutto w cenach porównywalnych wzrosła o około 38 proc. w porównaniu z r. 1950.

Nakłady inwestycyjne w poszczególnych działach gospodarki narodowej w cenach porównywalnych wzrosły w porównaniu z r. 1950 następująco: w przemyśle o około 40 proc., w budownictwie o około 45 proc., w rolnictwie i leśnictwie o około 19 proc., w komunikacji i łączności o około 36 proc., w obrocie towarowym o około 30 proc., w gospodarce komunalnej o około 19 proc., w gospodarce mieszkaniowej o około 89 proc., w urządzeniach socjalnych i kulturalnych o około 17 proc.

Najwyższy stopień wykonania planu inwestycyjnego na rok 1951 osiągnięto w zakresie przemysłu, gospodarki komunalnej i mieszkalnictwa. Pewne opóźnienia w realizacji inwestycji wystąpiły w zakresie urządzeń socjalnych i kulturalnych.

Osiągnięto poważny postęp w dziedzinie usprawnienia projektowania inwestycji, dokumentacji technicznej i wykonawstwa budowlanego. Pozwoliło to na przyśpieszenie oddania do użytku nowych zdolności wytwórczych i obiektów i szwki wzrost mają-

IV Produkcja rolna

W rolnictwie realizacja zadań planowych napotkała w roku 1951 na szereg poważnych trudności, wskutek czego zadania te nie zostały w pełni osiągnięte. Podstawowa przyczyną niepełnego wykonania zadań planowych była długotrwała susza, która spowodowała niższe od przewidzianych zbiory ziemniaków, buraków cukrowych i niektórych innych upraw oraz trudności, wynikające z niedostatecznego rozwoju bazy paszowej.

Powierzchnia zbiorów w całym rolnictwie zwiększyła się w roku 1951 o 1,2 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Plony 4 ziób kształtowały się na ogół na poziomie roku 1950. Plony ziemniaków i buraków cukrowych oraz niektórych innych upraw były niższe od osiągniętych w roku 1950.

Zadania planu w zakresie powierzchni żerowisk jesiennych nie zostały w pełni wykonane. Podstawową przyczyną niewykonania zadań planowych w zakresie siewów jesiennych była susza.

W listopadzie i grudniu 1951 roku udało się odrobić część opóźnień tak, że powierzchnia zasiewów jesiennych osiągnęła około 5,900 tys. ha, tj. 93 proc. zadań planowych. Ustalone zadania dla siewów wiosennych przewidywały znaczne zwiększenie obszaru zasiewów siewy wprawdzie niedosięgły jesiennie. W celu zapobieżenia ulemu skutkowi jesiennej suszy został utworzony ponadto specjalny fundusz siewny dla zabezpieczenia potrzebnej na wiosnę materiału siewnego oraz zostały przeznaczony nawozy azotowe dla zasiewa ozimych.

Pogłowie bydła w całym rolnictwie kształtowało się na tym samym poziomie, co w roku 1950, w zakresie trzody chlewniej stan pogłowia zmniejszył się o około 10 proc. Pogłowie koni wzrosło o około 3 proc., a owiec o około 17 proc. w porównaniu z rokiem 1950. W IV kwartale 1951 roku wystąpiły oznaki poprawy w stanie hodowlany bydła i trzody chlewniej, do czego przyczyniło się wzmocnienie pomocy państwa, zwłaszcza w zakresie dostaw pasz.

Plan zaopatrzenia całego rolnictwa w nawozy szluczne w roku kalendarzowym 1951 został wykonany w 107 proc. Oznacza to wzrost w porównaniu z rokiem 1950 o około 9 proc. Zaopatrzenie w nawozy szluczne do zbioru roku 1951 w całym rolnictwie wzrosło w porównaniu z rokiem 1950 o około 3 proc., w zakresie warzyw nawozowego o około 17 proc. Zaopatrzenie całego rolnictwa w siewnie jesiennym wzrosło w porównaniu z rokiem 1950 o około 14 proc. w zakresie warzyw nawozowego o około 34 proc.

Liczba traktorów w całym rolnictwie w przeliczeniu na hektary o mocy 15 km wzrosła według stanu na koniec roku o 28 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

W roku 1951 zrealizowano dalszy etap elektryfikacji wsi. Liczba громад obiętych elektryfikacją zwiększyła się o 3 proc. w porównaniu z rokiem 1950 i osiągnęła stan 12 669

gromady. Liczba osiedłów gospodarczych zwiększyła się o 65 nowych spółdzielni produkcyjnych. Ogólna ilość gospodarstw obiętych spółdziel-

Plan kontraktacji produktów rolnych, który obejmował 1343,7 tys. ha różnych upraw, wykonano na obszarze 1271,7 tys. ha co stanowi 94,2 proc. planu. Ogólny obszar zakontraktowanych rolni był o około 62 proc. większy niż w roku 1950.

Rok 1951 stanowił okres dalszego poważnego rozwoju gospodarki socjalistycznej w rolnictwie. Globalna wartość produkcji rolniej gospodarki socjalistycznej, tj. gospodarstw państwowych i spółdzielni produkcyjnych wzrosła w cenach niezmiennych o około 51 proc. w porównaniu z rokiem 1950, w tym wartość produkcji państwowych gospodarstw rolnych o około 26 proc. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarce socjalistycznej osiągnęła o około 15 proc. ogólnej powierzchni użytków rolnych kraju.

Osiągnięte plony PGR, pomimo wyników niższych od planowanych, przekroczyły w zakresie pszenicy o około 31 proc. poziom osiągnięty przed wojną dla całego rolnictwa, plony żyta — o około 15 proc., jęczmienia — o około 17 proc. owsa — o około 13 proc.

Zbiory ziemniaków w PGR wzrosły w porównaniu z rokiem 1950 w zakresie czterech ziób o około 25 proc., strączkowych na zarno o 34 proc., rzepaku i rzepki o 97 proc., ziemniaków o 4 proc. Nie osiągnięto planowanego wzrostu zbiorów buraków cukrowych. Ze zbiorów w roku 1951 w państwowych gospodarstwach rolnych nadwyżka do sprzedaży rynkowej czterech ziób wynosiła ogółem o 28 proc. w 1950, z czego w roku 1951, z ziemniaków o 54 proc., żyłwa wolewskiego o 39 proc., żyłwa cieleckiego o 114 proc., żyłwa wieprzewego o 23 proc., młeka o 42 proc., ryb o 18 proc.

Wzrost pogłowia w PGR w8 stanął na dzień 30. VI 1951 r. został osiągnięty zarówno w zakresie bydła (o 22 proc. w porównaniu z odpowiednim okresem ubiegłego roku), jak i trzody chlewniej (o 15,4 proc.) i owiec (o 50,5 proc.). Zapatrzenie PGR w nawozy szluczne wzrosło ogółem o około 19 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Liczba państwowych osiedłów maszynowych osiągnęła na dzień 31. XII 1951 r. stan 210, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 1950 o około 70 proc. Liczba traktorów w państwowych osiedlach maszynowych na dzień 31. XII 1951 r. osiągnęła stan 9 328 jednostek przeliczeniowych, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem 1950 o 89 proc. Szybki rozwój państwowych osiedłów maszynowych wyraził się w dalszym znacznym zwiększeniu obszaru, objętego pracami traktorów. W przeliczeniu na hektar średnia obszar wzrosł do 1 937 tys. ha tj. o około 150 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

W roku 1951 zorganizowano 655 nowych spółdzielni produkcyjnych. Ogólna ilość gospodarstw obiętych spółdziel-

Komunikat Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w roku 1951

(Kontynuacja ze str. 7)

namii produkcyjnymi, wzrosła o około 49,5 tys. gospodarstw na początek 1951 r. do około 71,8 tys. gospodarstw na koniec 1951 roku, tj. zwiększyła się o około 22,3 tys. gospodarstw w ciągu 1951 roku.

W przemyśle drobnym podległym Ministerstwu Przemysłu Drobniego i Rzemieślnictwa o około 10 proc.

Wydatność pracy na pracowników w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych wzrosła ogółem o około 16 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

W rokowach PKP wydajność pracy na pracownika zwiększyła się o 11 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

wierzchni zieleni publicznej w miastach ogółem zwiększyła się o około 29 proc.

W roku 1951 oddano do użytku około 99 tys. izb mieszkalnych.

V Komunikacja i łączność

Przewozy towarowe wszystkich środkami transportu (kolejowego, wodnego i samochodowego) wzrosły w 1951 r. ogółem o około 14 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Przewozy towarowe na kolejach normalnotorowych wzrosły ogółem o około 10 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Zaledwie na kolejach normalnotorowych wzrosł w porównaniu z rokiem 1950 w zakresie węgla i koksu o 4 proc., rud i 5 proc., ropy i przetworów naftowych o 28 proc., materiałów drzewnych i wyrobów z drewna o 4 proc. Przewozy osobowe na PKP wzrosły ogółem o około 17 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Organizacja przewozów kolejowych i spraw trójki kolej. zwłaszcza w okresie letnim nie zawsze była jednak zadowalająca.

Przelądunki portów morskich ogółem wzrosły w porównaniu z rokiem 1950 o około 2 proc., zadania planu nie zostały jednak w pełni wykonane (ogółem 95 proc. planu) zarówno w zespole Oświadczenia (94 proc. planu) jak i w zespole Szczecin — Świnoujście (97 proc. planu).

W zakresie usług poczty i telekomunikacji plan wydatności w cenach porównywalnych został wykonany w 101 proc., przy wzroście wartości usług pocztowych i telekomunikacyjnych o około 15 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

W roku 1951 podniósł się poziom techniczny transportu, o znalazło wyraz w lepszym wykorzystaniu taboru i w poprawie szeregu wskaźników techniczno-ekonomicznych. Na kolejach normalnotorowych współczynnik obrotu wagonu towarowego poprawił się o 2 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Przeciwny przebieg na dobre wagonu towarowego polegał się o 2,5 proc., a przeciwny przebieg na dobre parowozu czynnego o 4,7 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Przewozy towarowe Państwowi Komunikacji Samochodowej wzrosły o około 66 proc. w porównaniu z rokiem 1950, zadania planu nie zostały jednak ośmienne. Przewozy osobowe PKS wzrosły o ponad 48 proc., przy poważnym przekroczeniu planu przewozów.

Zadania planu przewozów towarowych w żegludzie śródlądowej zostały osiągnięte a przewozy wzrosły o około 23 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Żegluga morska przekroczyła plan przewozów towarów o 22 proc., co stanowi wzrost o 45 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

VI Obroty handlowe

Całość obrotów handlu detalicznego (państwowego, spółdzielczego i prywatnego) w cenach bieżących wzrosła ogółem o około 11 proc. w porównaniu z 1950. Obroty w społecznego handlu detalicznego osiągnęły około 125 proc. poziomu z 1950 r. w tym obroty aparatu państwowego około 181 proc. poziomu z 1950 r. Obroty aparatu żywnościowego wzrosły w cenach bieżących o około 67 proc. w porównaniu z r. 1950. W wyniku wzrostu obrotów handlu społecznego udział jego w obrotach detalicznych osiągnął około 83 proc. ogólnych obrotów, wobec około 83 proc. w r. 1950.

w zakresie tkanin bawełnianych.

Szybko wzrastające zapotrzebowanie rynku na artykuły żywnościowe nie zostało jednak w pełni pokryte we wszystkich artykułach. Na te niedobory mięsno- i tłuszczowych oraz w związku z tym zakłócenia miały miejsce pewne zakłócenia w zaopatrzeniu ludności miejskiej, które zostały spotęgowane przez działalność elementów spekulacyjnych oraz przez wrogą dywersyjną plótkę. Trudności te zostały w końcu roku w znacznym stopniu opłanowane przez uregulowanie zaopatrzenia w mięso i tłuszcz, pewne zwiększenie skupu żywności, planowa organizacja skupu ziemniaków i zwiększona podaż towarów w okresie świętecznym.

Doświady aparatu społecznego do sieci detalicznej, liczone w cenach bieżących, wzrosły w porównaniu z rokiem 1950 ogółem o około 23 proc., w tym: artykułów rolno-spożywczych o około 23 proc., artykułów przemysłowych o około 24 proc. Doświady te wzrosły w zakresie masyłi dziennej i żywności o około 13 proc., męska o około 5 proc., masła o około 56 proc., jaj o około 8 proc., cukru o około 18 proc., tkanin wlnianych (pomocno z konfekcją) o około 3 proc., tkanin jedwabnych (licząc z konfekcją) o około 24 proc., tkanin lnianych (licząc z konfekcją) o około 4 proc., obuwiu skórzanego o około 18 proc., mydła do prania o około 23 proc., proszku do prania o około 24 proc. Nie osiągnięto natomiast zadań planu w zakresie szerokości mięsa i tłuszczów (poważnym), a z artykułów przemysłowych bli.

Sieć placówek handlu społecznego na szczeblu dekadu wzrosła o około 19 proc., w porównaniu z rokiem 1950. W roku 1951 nastąpił poważny wzrost sieci aparatu żywnościowego, sieć placówek wzrosła o około 34 proc. w porównaniu z 1950 r.

W dziedzinie skupu przez aparat społeczny osiągnięto w r. 1951 wzrost w porównaniu z 1950 r. W zakresie skupu zbóż o około 16 proc., w znacznej mierze w wyniku skrócenia okresu skupu jesiennego, męka o około 34 proc., owoców o około 133 proc., warzyw o około 10 proc. Nie osiągnięto planowanego wzrostu w porównaniu z r. 1950 w zakresie skupu żywności, jaj i drobiu.

VII zatrudnienie i wydajność pracy

W roku 1951 nastąpił dalszy wzrost liczby zatrudnionych w gospodarce narodowej. Liczba pracowników, zatrudnionych ogółem w gospodarce socjalistycznej poza rolnictwem wzrosła o około 12 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Zatrudnienie ogółem w przemyśle socjalistycznym osiągnęło około 2,2 miliona osób.

Przeciwny stan zatrudnienia w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych wzrosł o około 35 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Wydajność pracy mierzona wartością produkcji na pracownika grupy przemysłowej wzrosła ogółem w przemyśle wielkim i średnim o około 14

proc., w przemyśle drobnym podległym Ministerstwu Przemysłu Drobniego i Rzemieślnictwa o około 10 proc. Wydatność pracy na pracowników w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych wzrosła ogółem o około 16 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

VIII Oświata, kultura i ochrona zdrowia

W roku 1951 miał miejsce dalszy rozwój oświaty i nauki oraz dalsza rozbudowa instytucji społecznych i kulturalnych.

Wielkim osiągnięciem 1951 roku była likwidacja analitazy jako zjawiska masowego. Nastąpiła dalsza poprawa stopnia organizacyjnego szkolnictwa podstawowego. Nauczaniem w szkołach 7-klasowych objęto 62 proc. ogólnę liczbę uczniów w szkołach podstawowych. Liczba absolwentów szkół podstawowych osiągnęła 349,5 tys. osób, tj. wzrosła o ponad 26 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Liczba absolwentów szkół ogólnokształcących stopnia licealnego osiągnęła 41,7 tys. osób, tj. wzrosła w porównaniu z rokiem 1950 o 76 proc.

Liczba absolwentów szkół wyższych ogółem osiągnęła około 121 tys. osób, tj. wzrosła o około 63 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Zadania planu w zakresie liczby absolwentów nie zostały jednak w pełni wykonane.

W r. 1951 rozbudowana została sieć szpitali i innych instytucji ochrony zdrowia. Liczba łóżek w szpitalach zwiększyła się o 10 tys. i osiągnęła 110

proc. w porównaniu z rokiem 1950. Liczba lekarzy zwiększyła się o 21 proc. w porównaniu z r. 1950.

W dziedzinie opieki nad matką i dzieckiem zwiększona została liczba żłobków o 15 proc. w porównaniu z rokiem 1950, a liczba miejsc w tych żłobkach wzrosła o 23 proc. Liczba sezonowych żłobków wiejskich zwiększyła się w porównaniu z rokiem 1950 o 23 proc.

W r. 1951 nastąpił dalszy rozwój sieci bibliotek i punktów bibliotecznych. Liczba tomów w bibliotekach powstęchnych wzrosła o 16 proc. w porównaniu z rokiem 1950, w tym na wsi o 17 proc.

Globalny nakład roczny książki i broszur osiągnął 108,8 mil. egzemplarzy.

Liczba czynnych kin miejskich według stanu na koniec roku osiągnęła 714, tj. wzrosła o około 9 proc. Liczba stałych kin wiejskich wzrosła w długim okresie na koniec roku o 78 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

Liczba gramofonów wzrosła w r. 1951 o około 30 proc. w porównaniu z rokiem 1950.

IX Gospodarka komunalna i mieszkaniowa

W roku 1951 przeprowadzono szereg prac nad rozbudową urządzeń komunalnych. Długość sieci wodociągowej zwiększyła się o około 5 proc. w porównaniu z r. 1950, a długość sieci kanalizacyjnej o około 3 proc. Liczba mieszkań w nieruchomościach przyłączonych do sieci wodociągowej wzrosła o ok. 5 proc., a do sieci kanalizacyjnej o 9 proc. w porównaniu z r. 1950.

Łączna długość tras tramwajowych wzrosła w porównaniu z 1950 r. o 10 proc. Liczba wozów tramwajowych w eksploatacji zwiększyła się o około 10 proc., trolejbusowych o około 12 proc. orszak trolejbusowy o około 14 proc. Po

X Dochód narodowy

Według szacunkowych obliczeń dochód narodowy wzrósł w r. 1951 w cenach porównywalnych o około 12 proc. w porównaniu z rokiem 1950. Jednakże zadania w zakresie wzrostu dochodu narodowego nie zostały w pełni wykonane wskutek trudności

w dziedzinie produkcji rolnej. Dochód narodowy osiągnął poziom około 170 proc. w porównaniu z r. 1939, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca około 230 proc. Udział gospodarki socjalistycznej w tworzeniu dochodu narodowego wzrósł do około 72 proc.

M. Minister spraw zagranicznych ZSRR Towarzysz Andrzej Wyszyński opuścił Warszawę

WARSZAWA. W nocy na 25 bm. opuścił Warszawę, udając się do Moskwy przewodniczący delegacji ZSRR na VI sesji ONZ minister spraw zagranicznych Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich Andrzej Wyszyński z małżonką. Ministrowi Wyszyńskiemu towarzyszyli: sekretarz generalny Ministerstwa Spraw Zagranicznych ZSRR — B. P. Podcerob i dyrektor gabinetu ministra — I. I. Lobanow.

Wraz z Ministerstwem Spraw Zagranicznych — M. Wierma i dyrektor protokołu dyplomatycznego MSZ — E. Bartel.

Na ozdobionym polskim i radzieckimi flagami dworcu w Warszawie ministra Wyszyńskiego żegnał: prezes Rady Ministrów — J. Cyrankiewicz, wicepremier — A. Zawadzki, minister obrony narodowej, Marszałek Polski — K. Rokossowski, minister spraw zagranicznych — S. Skrzyszewski, poseł sekretarz stanu w Prezydium Rady Ministrów — J. Herman, sekretarz KC PZPR — F. Mazur i E. Ochab oraz przedstawiciele Rady Narodowej m. st. Warszawy.

Tumnie przybyli na dworzec mieszkańcy stolicy, aby pożegnać odjeżdżającego do Moskwy ministra spraw zagranicznych ZSRR — Andrzeja Wyszyńskiego.

Gdy przybyła minister Wyszyński w towarzystwie premiera Cyrankiewicza — wybuch entuzjazmu. Minister Wyszyński serdecznie pożegnał wia lud stolicy. W odpowiedzi padała dziękuję na cześć wielkiego przyjaciela narodu polskiego, chorążego pokoleń — Józefa Stalina, na cześć Prezydenta RP — Bolesława Bieruta, „Sta-Hu — Bie-ru — Po-koj” — skanduje z mocą lud stolicy.

Na dworcu obecni byli chargé d'affaires ZSRR w Polsce — D. I. Żalnik i szefowie wojskowy — generał I. K. Kozak w otoczeniu członków Armii Basady. Obecni byli także przedstawiciele dyplomaty, licznie przybyli przedstawiciele ludności warszawskiej zgotowali opuszczającemu Warszawę ministrowi Wyszyńskiemu bukiety owające.

Minister Wyszyński żegna się serdecznie z przedstawicielami władz Polskiej Ludowej, z członkami Ambasady ZSRR i przedstawicielami placówek dyplomatycznych państw przyjacielskich. Gdy przy nieuprzejmym wiwatach gromadzonych tłumów, minister Wyszyński wszedł do pociągu — rozbrzmiała melodia „Miedzynarodowki”.

Słowa pieśni towarzyszącej odjeźdowi pociągu, który wiozie powracającego do stolicy pociągu — Moskwy rzecznika wielkiej sprawy, dla której zwycięstwa ofiarą pracują i nieugięcie walczą miliony ludzi na całym świecie.

Obrady uczestników międzynarodowego spotkania byłych więźniów Oświęcimia

WARSZAWA. „Niedły wycieci Oświęcimia”. „Pokój zwycięży wojnę” — pod tymi hasłami obradowali w Warszawie dnia 26 bm. uczestnicy międzynarodowego spotkania b. więźniów Oświęcimia. W sal. Zw. Zaw. Nauicy cielestwa Polskiego, udekorowanej flagami narodowymi: różnych państw i emblematami ruchu obronności pokoleń, zajęli miejsca iebotnicy, naukowcy, literaci, di aktorów różnych wyznań — przed stawiciele 17 państw, reprezentują jury różne partie polityczne i u grupowania społeczne.

Na otwarciu obrad przybył, serdecznie witany przez obecnych — premier Józef Cyrankiewicz — b. więzień Oświęcimia, ieden z najaktywniejszych działaczy Ruchu Oporu w obozie.

W czasie obrad przybyła na saję delegacja dzieł warszawskich, wśród których znajdują się wiele osób, to zamordowanych przez okupanta więźniach. Wśród gorących owacji, dzieł przekazały zebrany życzenia owoenych obrad dla zapewnienia pokoju na całym świecie.

Portoles i przybyłe z Niemiec Zachodnich wdowa po zamordowanym w Oświęcimiu, którą przeżęła prezydium obrad maskę posłmiętną i pamiątki no zostały po wylbimem działacz robotniczym Hamburga — Edgar Andre, ścilibym przybył hitlerowców.

W czasie obrad przybył na saję owacyjne witane delegacje honorowcy warszawskich i Ligii Kobiet.

Delegacja zjechała bolidnolim antyfaszystowskim pomysłom obrad oraz wroczyły upamiętni gościom zagranicznym.

Następnie obszerny referat wygłosił sekretarz generalny antyfaszystowskiego ruchu we Francji — Charles Palant.

W czasie dalszych obrad przemawiali delegaci b. więźniów i ofiar faszyzmu Holandii, Norwegii, Danii, Bulgarii, Niemieckiej Republici Niemczech, Luksemburgu, Grecji, Austrii i Włoch. Byli więźniowie, reprezentujący różnego rodzaju polityczne i środowiska społeczne, z oburzeniem mówił o reemigracji Niemiec Zachodnich, usiłujących odradzenia hitlerowskiego Wehrmachtu, zwiernianku faszystowskich zbrodniarzy wojennych.

W czasie obrad popołudniowych zabrał kolejno głos przedstawiciele poszczególnych delegacji:

Następnie odczytany został tekst aktu do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Apel został przyjęty przez branych jednogłośnie. Specjalna komisja wybrana w czasie spotkania doręczy apel Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ.

Druk—Rzesz. Zakłady Graficzne 8-3-11020